

Kolmen naisen yllätys odottaa Tuohitussa Tuohikodossa on taidenäyttely

Kolme kylän naista päätti näyttää, että kylillä on sittenkin elämää. Kun kolmikon yhteinen tekijä on taiteen tekeminen, elonmerkkejä näyttään taidenäyttelyn muodossa.

Kolmikko on Maija Leirola, Helmi Salomaa ja Sirkka Kiviranta. Kiviranta on ammattitaiteilija, kuvanveistäjä.

Maija Leirolalle ja Helmi Salomalle maalaus on harrastus.

Kummallakin on silmää löytää kauneus arkisesta ympäristöstä. Maija Leirola on maalannut pieniä kukkatauluja ja piirtänyt yksittäisiä kasveja pastelliliiduilla mustalle pohjalle.

– Mökiltä otin kaislan malliksi, kertoo Maija Leirola erään kauniin taulun synnystä.

Helmi Salomaan kukkataulut ovat toisenlaisia. Niissäkin on yksi tai kaksi kukkaa pääosassa, mutta taustalla on koko kestä.

Kokonaan toisenlaista tyyliä suuntaa edustaa Salomaan vahvoilla väreillä maalattu monen taulun kokonaisuus "Maailmankaikkeuden synty".

– Maalaaminen on ollut minulle elinikäinen haave, nyt siihen on ollut aikaa, paljastaa näyttelyidean "äiti" Helmi Salomaa.

Sirkka Kivirannan veistokset ovat syntyneet viimeisten kah-

Naiset näyttelyn takana. Sirkka Kiviranta, Helmi Salomaa ja Maija Leirola.

denkymmenen vuoden aikana.

Pullerojalkaisia lapsiveistoksia on pakko taputtaa. Kubistinen naisfiguuri vie ajatuksen jostain syystä jonnekin Kreikan suuntaan.

Tuohikoto täyttyi aika ajoin näyttelyvieraista avajaispäivänä.

Kolmikko oli onnistunut. Vieraiden kommenttien jälkeen voi hyvin puhua kolmen

naisen yllätyksestä.

Näyttely on auki kahtena seuraavana viikonloppuna lauantaina ja sunnuntaina klo 12-18.

Tuohikoto on Tuohitun entinen koulu.

Tuohikoto komistuu talkoilla

SSS—Kaisa Halme

Perniön Tuohitussa on pitkin kesää remontoitu talkoilla Tuohitun vanhaa koulua, Tuohikotoa. Kyläläiset ostivat Tuohikodon Perniön kunnalta 90-luvun alussa. Yksittäisten kylälaisten lisäksi talon omistajiin kuuluu Tuohitun Vesi-osauskunta ja talon ylläpitoon on perustettu asunto-osakeyhtiö.

Kesän kunnostuksissa Tuohikoto on saanut uuden sisäänkäynnin sekä vessalle ja keittiölle on rakennettu runkoa. Pienen talkooporukkaan on kuulunut kolmesta viiteen ihmistä. Nyt parin päivän ajan talon kattoa on vaihdettu noin 15 miehen talkooporukalla.

Talon kunnostuksen kustannusarvio on 250 000 markkaa. Noin puolet summasta katetaan EU:n leader-rahalla. Tukeakin avokäteisempiä ovat kyläläiset, jotka alkuperäisinnon jälkeen tarttuivat ronskilla innolla ja tarmolla yhteisen talon kunnostustöihin.

— Talkootyön osuus on suuri. Kattotyöhönkin saatiin lisäksi apuun nostokone, joka on korvaamaton apu, kertoi talkoiden puuhanainen **Johanna Kurppa**

Kunnostuksen tavoitteena on saada tilaa ryhmäperhepäivähoitokodille. Leadertukea hakiessa oli talolle keksittävä yleishyödyllinen käyttö ja lasten päivähoito tuntui tärkeimmältä.

— Tarvetta on sillä täältä Perniön koilliskulmasta Salossa käy paljon ihmisiä työssä. Heidän älytöntä lähtea viemään lapsia Perniön kirkolle hoitoon, Johanna Kurppa sanoi.

Tiloihin tulee mahtumaan kaksi perhepäivähoitajaa ja noin kahdeksan lasta. Iltapäivähoidot voivat väliaikaisesti nostaa määrää.

Suunnitelmat talon remontista ovat hautuneet kylälaisten mielisä jo pitkään. Vuoden -97 lopulla **Antti Laaksosen** ehdotuksesta haettiin leader-rahaa. Silloin syksyllä ja alkutalvella suunnitelmat ja rakennuslupahakemukset vaativat oman aikansa.

Sisäänkäynnin suunnittelu aloitettiin silloin, kun rakennuksen toisessa päässä toimi vielä kyläkauppa. Kauppaa ei enää ole, mutta kyläläiset elävät toivossa, että uusi yrittäjä tarttuisi tiloihin ja antoisaa kyläkauppiaan tehtäviin.

Talo toimii lisäksi kylälaisten yhteisenä kokoontumistilana. Siellä toimivat mm. 4H- ja vanhustenkerho. Kyläjuhliin talo on mitä sopivin. Lisäksi taloa vuokrataan vieraidenkin käyttöön.

Tuohitun kyläläiset Perniössä innostuivat aluksi nihkeästi Tuohikodon kunnostukseen. Talkoointo on noussut niin, että kattotalkoisiin riitti noin 15 miehen porukka.

Kaisa Halme

SSS 13.7. 1999

Tuohikotoon halutaan ryhmis

Talon korjaustalkoot jatkuvat juhannuksen jälkeen

Tuohittulaiset halusivat entiseen kansakouluun, nykyiseen Tuohikotoon ryhmiksen. Ajatus on, että entinen luokkahuone olisi päivisin ryhmäperhepäivähoidon käytössä, mutta iltaisin siellä voitaisiin normaalisti pitää esimerkiksi kokouksia.

Tuohitun lapset ovat tällä hetkellä hoidossa lähinnä asemalla ja kirkonkylässä. Lasten määrää selvitettiin viime vuonna ja Juha Reponen kylätoimikunnasta kertoo, että lapsia olisi riittävästi ryhmiksen perustamiseen.

– Omalta kylältäkin määrä on kasassa, mutta tavoite on, että Ylikulman ja Kosken suunnaltakin joku Salossa työssä käyvä voisi tuoda lapsensa tänne. Tuohittuhan on matkan varrella, Reponen esittää.

Kylätoimikunta on tehnyt alkuvuonna Tuohikodossa remonttia ryhmistä silmällä pitäen. Taloon on rakennettu muun muassa uusi sisäänkäynti, jonka eteen pihalle voidaan helposti tehdä leikkiapiha. Pieni keittiö ja sosiaali-tilat ovat myös tekeillä.

– Tilojen pitäisi olla syksyllä valmiina, Juha Reponen lupaa.

Tuohikodossa tehdään tänä kesänä enemmänkin remonttia. Juhannuksen jälkeen alkavat kattotalkoot, joissa vanhat kattotiilet vaihdetaan uusiin. Tänä kesänä tehdään myös ulkomaa-
laus ja pannuhuoneessa remonttia.

– Kattotalkoisiin tarvittaisiin 10–15 hengen porukka, Juha Reponen lähettää kiinnostuneille terveisiä.

Tuohikodon remontti kuuluu Tuohitun kyläyhdistyksen leader-hankkeeseen, jonka koko kustannusarvio on vajaat 250.000 markkaa. Euroopan

Tuohittulaiset ovat rakentaneet vanhaan kouluun ryhmistä varten uuden sisäänkäynnin. Talon kattoa leikkiapaikkakin.

unionin leader-rahaa saadaan hankkeeseen puolet. Kylätoimikunnan omaa rahoitusta tarvitaan 30.000 markkaa ja lopputalteen edestä tehdään tal-
koita.

Leader-hankkeen perimmäinen tarkoitus on uusien asuk-

kaiden hankkiminen kylälle. Kyläyhdistys pitää Tuohittua Perniön parhaana alueena tulokkaiden kannalta. Kylästä ajaa Saloon ja Perniöön vartissa, mutta silti saa asua oikealla maaseudulla.

Uusia asukkaita olisi kylään

tulossa, mutta tulijoille ei ole tarjolla tyhjiä taloja. Omakoti-, rivi- ja paritalotontteja alueelle on kaavoitettu parikymmentä.

Kyläyhdistyksessä on mietitty, että uusia asukkaita houkuttellakseen kylän on parannetta-

Tuohitun kesäjuhla Pussijuoksua ja poneja

Tuohitun kylätoimikunta innosti sunnuntaina kylän väkeä kokoontumaan yhteiseen iltapäivänviettoon.

Koulun pihamaalla pidettiin kesäjuhlaa leppoisan yhdessäolon merkeissä. Ohjelmaa oli. Siihen sai jokainen

halukas osallistua. Tuohitus ei vedetty linjaa, jossa yksi esiintyy ja loput katsovat. Ohjelmassa oli mm. runsaasti erilaisia kilpailuja. Kaikki numerot oli elvytetty vanhasta perinteestä, kertoi kylätoimikunnan puheenjohtaja Tapani Lahtiranta. Kesäjuhlalle antoivat ilmettä

Perniön Ponitallin ponit. Pienempien kyyti kelpasi lapsille. Isompien hepojen selkään uskaltautui joku aikaihmissistään.

Kylän oma orkesteri soitti kesäjuhlayleisölle musiikkia

koulun sisätiloissa. Ulkona oleva yleisö kuuli kuitenkin soiton hyvin, sillä ikkunasta poistettiin muutama ruutu juhlan ajaksi. Kuivin suin ei kyläläisten tarvinnut iltapäiväänsä viettää. Kahvipuffetti oli järjestetty sisälle ja ulkona oli tarjolla grillimakkaraa.

Kun puheenjohtaja Lahtiranta ryhtyi pestaamaan kahdeksaa osanottajaa ensimmäiseen ohjelmanumeroon, ilmeni osallistumishalukkuus todella pieneksi. Uskallusta puuttui. Kukaan ei edes tiennyt mihin joutuu jos ilmoittautuu. Vapaaehtoiset määrättiin. Ohjelma ilmeni viestipussijuoksuksi. Näin elpyi tämä melkein unohtunut laji. Pitkän kilpailutauon takia osa kilpailijoista matkaili silloin tällöin nurinkin, mutta hauskaa oli. Ainakin yleisöllä.

Lapsiinkin kainostelu tarttui. Kilpailijat saatiin kuitenkin kokoon. Lapset joutuivat roikuttamaan kuulakärkikynää punaisen villalangan päässä. Langan toinen pää oli suussa. Päästä heiluttelemalla tuli kynä pudottaa maassa olevaan tyhjiin pulloon. Yllättävän vaikea temppu. Kaikkien kilpailujen voittajat saivat pieniä palkintojakin.

Lentopallon peluuseenkin kyläläiset yltyivät. Pelin teknisestä tasosta on vaikea

Pussijuoksijat pomppivat kohti viestin vaihtopaikkaa. Tällä hetkellä molemmat kilpailijat pystyasennossa.

sanoa mitään kiittävää. Tarkoituksensa hupipeli kuitenkin ajoi.

Muitakin unhoon jääneitä perinteisiä kesäpelejä elvytettiin. Kaiken aikaa riitti

poneille työtä. Nuorin ratsastaja oli täydet yksi vuotta vanha. Vuoden vanha Heidi Kaskinen tosin tyytyi nk. kylmiin tyyppeihin, mutta ison hevosen selässä.

Tuohitun kesäjuhlan tärkein ohjelmanumero oli tuttujen tapaaminen.

Kylät kilpaa

Ja ensi vuonna Nurkkilassa sa-
nottiin Tuohitussa. Kahden ky-
lätoimikunnan Tuohitun ja Nurk-
kila-Ylönkylän haastekilpailuista
uhkaa tulla perinne. Sunnuntaina
hihdettiin kilpaa. Voiton vei kah-
deksan osuuksisessa viestissä
Nurkkila-Ylönkylä. Myös Ylikul-
ma oli haastettu, mutta kulttuuri
ajoi urheilun ohi, samaksi päi-

väksi nimittäin sattui teatteri-
matka.

Tuohittulaiset olivat homman-
neet hienot oman kylän tuotantoa
olevat palkintopytyt ja panivat
vieraat ja voittajat niitä jaka-
maan.

Palkinnot jakanut N-Y:n Frans
Halme toivoikin kiertopalkinnon
häviävän näkymättömiin. Näh-

tävästi Tuohitusta katsottuna.
Leikkimielellä kun hiihdettiin ei
tarkkaa aikaakaan tarvita vaikka
se mitattiin. Loppuajoissa oli vii-
den minuutin ero ja voittaja hiih-
ti alle ja kakkonen yli tunnin.

N-Y:n joukkueessa hiihtivät
Arvo A Malin, Mikaela Nygord,
Raimo Ticklen, Antero Peltonen,

Ulla Ketonen, Jussi Peltonen, Si-
mo Halonen ja Jyrki Ketonen.

Kotijoukkueessa hiihtivät Jo-
hanna Kurppa, Mikko Ahlfors,
Jarmo Leino, Janne Soljama, Ma-
rita Haapaniemi, Tor Leino, Juha
Reponen ja Touko Nurmi. Kisan
päälle juotiin kahvit ja juttu luis-
ti vähintään yhtä hyvin kuin suk-
set.

**Kylä-
kanava****Nurkkilan — Ylönkylän
kylätoimikunnalle**

Kuului kummia kyliltä
kaiku tänne kajahteli
tuolta Perniön periltä.
Kaukaa täältä katsottuna.

Vai on käynyt korvihinne
ett' ei Tuohitun tuvissa
tunaroida, tuskastella.
Että kylämme kukoistaa.

Kirkonkylään kiirineeksi
tiesimme me mainehemme,
mutta että muuallekin
pitäjämme perukoille...

Ensin kylänne kehuitte,
kulmakunnan kultasitte.
Omakehun oivallisen
länsituuli löyhäytti.

Seuraavaksi selostitte
toimianne, taitojanne.
Sähläreitä sävyisiä
ootte siitä huolimatta.

Tulemme me Tuohitusta
ajellemme autokuormin.
Puheenne me punnitsemme
kuntoanne koetellen.

Onko lujat luudat tehty?
Onko paalut paikoillansa?
Onko kenttä kunnostettu?
Onko katsojat kasassa?

Tuohitun kylätoimikunta

HAASTE

Me täällä Kosken asemaseudun kylätoimikunnassa olemme hyvin tietoisia siitä, että te siellä kunnan pääkalonpaikalla, korkeimmalta pallilta alkaen, olette voimanne tunnossa pröystäilleet sählynpelaamistaidollanne.

Me emme ollenkaan pelkää haastaa teitä, Perkules- ja muuta kunnanviraston väkeä, talviriehamme yhteydessä 24. maaliskuuta, jääsählyotteluun aikaansaamamme luisinradan liukkaalla pinnalla. Pelivarustus on muuten vapaa, mutta pelivälineen rajoitamme enintään kahteen varsiluutaan per pelaaja — pelkällä varrella pelaaminen ehdottomasti kielletään. Kyseiset välineet teidän on syytä varata mukaan, koska me emme lainaa kehittämiämme välineitä vastustajalle.

Jos ottelun kulku, harjoittelustanne huolimatta, näyttää johtavan häviöönne, uskomme yleisömme antavan kuitenkin kannustusta hyvälle yrityksellenne ja näin saatte lohtua kevättalviseen sunnuntai-iltapäiväänne.

Perkules! Käykö Kalpaten? Entä hinta?

Kosken asemaseudun kylätoimikunta

Tutkittu Tuohittu

Torstaina 24. tammikuuta

PERNIÖNSEUDUN LEHTI

1985 — N:o 4 — 5

Tuohitun kylätoimikunta on tehnyt kansalaisopistossa kylätutkimuksen kylätoimintansa alueesta. Jatkossa kerrotaan millainen Tuohittu on tutkimuksen mukaan.

Tuohittu sijaitsee Perniön itäosan pohjoiskolkassa. Perniön Kirkonkylään ja Saloon yhtä pitkä matka. Kylätoiminnan alueen naapurikuntia ovat Muurla ja Kisko. Muurlan läheisyys vaikuttaa; tutkimuksessa mainitaan mm, että osa kyläläisistä katsoo Muurlan lasten päidähdön kokeettavan heitä enemmän kuin Perniön vastaavat järjestelyt. Tutkimuksen kohteena ovat olleet alue käsittää myös seuraavat kylät: Nokoinen, Kumionpää, osa Mustasta, Aimonpää, Korvenkylä, Arpalahdi ja osa Aaljokea.

Tuohitulla on pitkät historialliset perinteet. Seutu on Perniön vanhinta asutusalueita. Selviä merkkejä kivikautisesta asutuksesta on löytynyt. Myöhempien aikojen historiallisen perinteen tutkimus mainitsee erikseen. Monia kertomuksia entisajan tavista ja paikoista on tiedossa. Kylällä on aikoinaan ollut mm. yhteinen palkkasoturi, joka asusti Pietilän torppaa. Tilaa alettiin kutsua 'sotamiehen pelloksi'. Ylitalon entisellä räilssitilalla on aikoinaan ollut viinankeitto-oikeudetkin.

Pitkäaikaiset perinteet näkyvät mm. siinä, että alueen vanhimmat talot ovat peräisin 1600-luvulta. Suurin osa rakennuksista on kuitenkin vuosisadan vaihteessa rakennettuja maatilaramuksia ja sodan jälkeistä uudisrakennusta. Tuohitun taajamassa asutus on keskittynyt Perniön asema- Muurla tien varrelle, yhteensä 22 asuinrakennusta. Ympäri on rauhallista luotoa. On metsää, järvi ja viljavaa peltoa. Peltö on entistä merenlahtea. Tutkimuksessa mainitaan keskeisimpänä maisemahaittana Muurlan kunnan rajalla sijaitseva so- ranottopaikka.

Huvennut väki

Kylätoiminnan alueella on asukkaita 243. Rakennuksia on 103. Tuohitun alueen väkiluku kasvoi sodan jälkeen karjalaisten muutettua kylään. Väkiluvun kasvu tarjosi luonnollisesti palvelujen kehittymiselle paremmat mahdollisuudet. Myöhemmin on suuri osa väestöstä kuitenkin muuttanut pois. Heidän mukanaan meni myös pohja palveluita. Asukasluvultaan suurin kylä on tutkimuksen mukaan Aimon-

tappo 56 asukkaallaan. Tuohitus- sa asuu 53 ihmistä. Korvenkylä ja Nokoinen ovat alueen seuraaviksi suurimmat kylät. Kumionpää on asukasluvultaan pienin kokonaan kylätoiminnan alueeseen kuuluva kylä.

Kylätutkimuksessa on esitetty vertailutietoja asukasluvun kehityksestä. Niistä selviää, että 1950-luvulla esim. Tuohitus ja Aimonpäässä on tuolloin asunut väkeä yhteensä yli 300, eli noin 60 enemmän kuin nykyään koko alueella. Nokoisissakin asui toistasataa henkeä. Myöhemmin 60- ja 70-luvulla oli väkiluku koko ajan laskussa. Tuohitun taajamassa oli 70-luvulla vielä 80 asukasta ja Aimonpäässä 84. Näistäkin luvuista on siis vielä mentä alaspaan.

Asukasluvun suhteen ei Tuohitus- sa olla valoisalla mielellä. Tutkimuksen mukaan tulevaisuuteen ei näytä hyvältä, sillä esim. Tuohitus on yli puolella asukkaista työpaikka muualla. Tutkimuksen tekijät pelkäävätkin, että nämä asukkaat saattavat helposti muuttaa pois.

Maatalous tarjoaa työpaikan suurimmalle osalle ammatissa toimivasta väestöstä Tuohitun seudulla. Myös yrittäjiä on. Tuohitus toimii mm. puuleluja valmistava yritys. Palveluelinkeinon parissa on työpaikkoja niukanla- sest, koska palvelujakaan ei ole kovin paljon. Naarilan kesäkot, joka nimestään huolimatta toimii ympäri vuoden, työllistää henkilö- lökuntaa.

Koulu meni — kauppa palasi

Kyläkauppa on Tuohitun taajaman tarjoamista palveluista tärkeimpiä. Kauppa ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys. Tuohitus on aikojen kuluessa ollut useampiakin kauppiaa mutta ne ovat yksi toisensa jälkeen lopettaneet toimintansa. Vuonna 1981 jäi kylä kokonaan ilman kauppaa, kun viimeisenä toiminnassa ollut Perniön Osuuskaupan myymälä lopetti toimintansa. Kylätoimikunnan aktiivisen toiminnan ansiosta kylään kuitenkin löydettiin kauppias. Ensimmäinen kauppias piti kauppaa kylässä vain puoli vuotta. Kauppiaksi löydettiin kuitenkin uusi yrittäjä, joka pitää kauppaa nykyään vanhassa koulurakennuksessa, samassa talossa postin kanssa.

Tuohitun koulu lakkautettiin vuonna 1977. Koululaisia kuljete- taan Tuohitusta ala-asteille Mus-

saaren ja Saurun kouluille. Yläasteelle oppilaat voivat mennä esim. kirkonkylään.

Posti toimii entisessä koulurakennuksessa. Myös Postipankin palvelut ovat tarjolla postitoimiston yhteydessä. Postin yhteyteen ovat kyläläiset saaneet lääkekaapin ja yleispuhelin. Ensimmäinen on kyläläisten itsensä käytössä, puhelinta taas kylätutkimuksen mukaan käyttävät varsinkin kesäasukkaat. Oheispalvelut saattavat auttaa postin säilyttämisessä kylässä.

Muita palveluja kylässä ovat kunnallinen perhepäivähoitaja ja taksi. Myymäläauton palveluksia on tarjolla neljänä päivänä viikossa. Kylätutkimuksessa mainitaan runsaan myymäläautotarjonnan (kolme eri liikettä), toisaalta uhkaavan kyläkaupan toimintaa. Kyläkaupalle haitallista on myös Salon kaupungin veto- voima, Kirkonkylän palveluja ei tutkimuksessa katsota haitalliseksi oman kaupan kannalta.

Tiet parantuneet

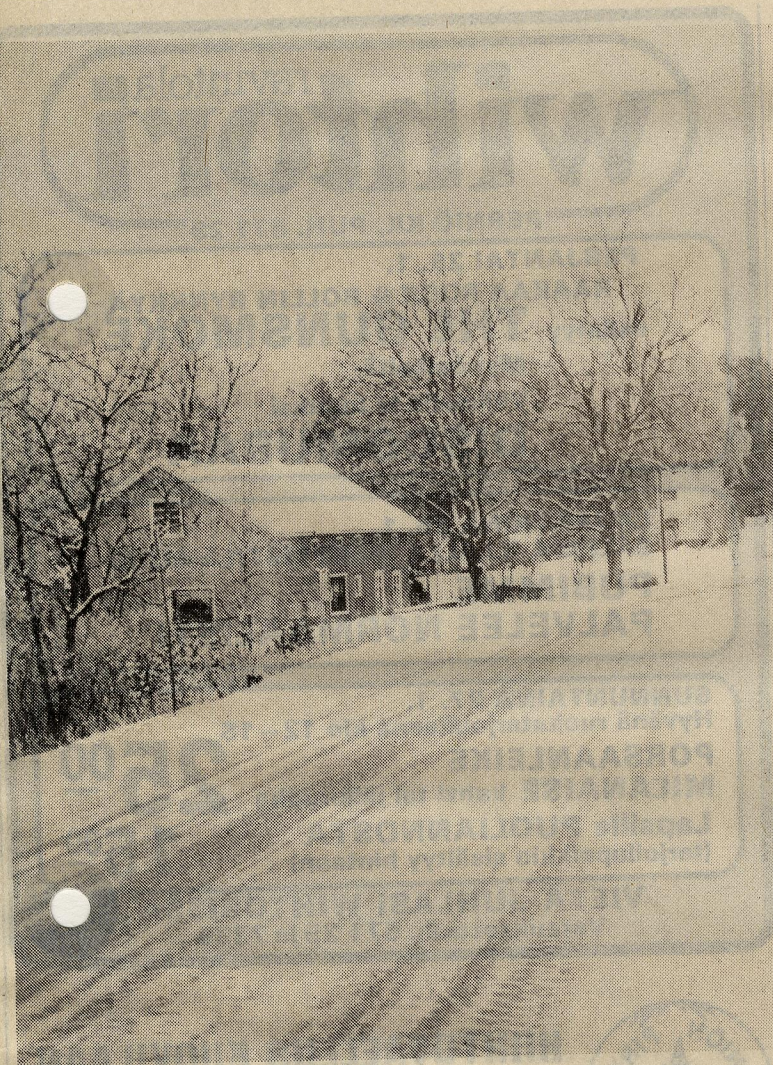
Tuohitusta pääsee nykyään kestopäällystettyä tietä pitkin Salo-Tammisaari -tielle Perniön aseman tai vaihtoehtoisesti Korvenkylän ja Pohjankylän kautta. Päällystystyöt ovat hiljan val-

mistuneet. Salo-Mustio tielle päästään tietä 1863 myöten tai Pullolan kautta. Myös näitä teitä kehutaan tutkimuksessa hyviksi.

Yliskylään ja Ylikulmalle joutavia teitä ei kehuta. Tiet ovat so- rapintaisia ja varsin kehoja.

Linja-autolla Tuohitusta pääsee helpommin Saloon kuin Perniön kirkonkylään. Varsinkin arkiaamuisin kehutaan yhteyksien Saloon olevan hyvällä mallilla. Iltaisin ja viikonloppuisin ei menoja olekaan enää yhtä helppo järjestää. Linja-autojen lisäksi toimii perjantaisin kunnan ylläpitämä asiointiliikenne Kirkonkylän ja Tuohitun välillä. Asiointiliikenne sujuu taksilla.

Jatkun

Tuohitun Esplanadi.

Tuohitun ainoa kokoontumistila on sama entinen koulurakennus, jossa kauppa ja postikin toimivat. Kauppa siirtyy tulevaisuudessa pois koululta, jolloin kokoontumistiloja tulee lisää. Rakennus on hyvässä kunnossa, uutta maalia vain kaivataan.

Harrastusmahdollisuuksista tutkimuksessa mainitaan mm. Kansalaisopiston kuntoliikuntapiirit ja luontosarjat. Seurakunta pyörittää nuorisokerhoa. Kylätöimikunta järjestää monenlaisia tapahtumia kyläläisille.

Urheiluseuraa ei Tuohitussa

ole. Tennistä voi kuitenkin pelata, sillä kylään saatiin viime kesänä tenniskenttä. Entisellä koululla on lisäksi mahdollisuus pelata pöytätennistä.

Edellämainittujen harrastusmahdollisuuksien lisäksi tutkimuksessa mainitaan eri yhdistys-

ten tarjoamat mahdollisuudet. Noin kolmasosa alueen asukkaista kuuluu yhdistyksiin. Alueella toimii mm. Tuohitun Maatalousnaiset, Ylikulman Metsästysseura, sekä Eläkeläisten kerho. Aiomontapossa toimii lisäksi lähetyspiiri.

SALON SEUDUN SANOMAT

Tiistaina 19. lokakuuta 1982

Tiistaina 19. lokakuuta 1982

Tuohitussa ei luovuta kauppa- aikeista

Kyläkaupan tulevaisuus ja vesiosakeyhtiön nykytila olivat asioita, joita pohdittiin Tuohitun kyläkokouksessa sunnuntaina. Kyläläiset saivat jälleen kerran huomata, että jos yhden asian saa järjestykseen, on varmasti joku toinen rempallaan.

Kaupan sulkeutuminen viikko takaperin oli saanut monen kyläläisen pahalle mielelle eikä asiasta enää tahdottu kovin paljon keskustella. Yhdessä kuitenkin kaikki myönsivät, että asia ei jää tähän.

Kylätoimikunta aikoo lähteä uudelle kyselykierrokselle kaupan saamiseksi Tuohittuun. Tilat koululla tulevat edelleen olemaan käytettävissä tähän tarkoitukseen.

Tuohitun vesiosakeyhtiön nykytila on nyt niin mallillaan kuin on mahdollistakin: lainapaperit ovat parhaillaan vetämässä, hyvä kaivo on löydetty ja lähes sataprosenttisesti kiinteistöt ovat ilmoittaneet halukkuutensa liittyä osakkaaksi yhtiöön.

Liittyminen vesihuoltopiiriin tulee maksamaan 2 000 - 4 500 markkaa. Maksuperusteissa otetaan huomioon sekä kiinteistön asukkaiden määrä että kiinteistön asuntopinta-ala.

Rakennustöiden alkuun päästään heti, kun lainapaperit tulevat takaisin virastokierroksesta.

Tuohitun osayleiskaava ei mene putkeen. Hanke on ollut pysähdyksissä nelisen viikkoa länin hallituksessa lausunnolla viipyvän valituksen takia.

Tuohitun osayleiskaavaan yritetään vauhtia

Tuohitun hyvässä vauhdissa ollut osayleiskaavahanke on ollut pysähdyksissä pitkän tovin. Kaavan äksittely on pysähtynyt Kari Fagerströmin maa-ainesten ottoa koskevaan valitukseen. Valitus on ollut tammikuun alusta asti länin hallituksen rakennus ja kaavoitusosastolla lausuntoa varten. Lausuntoon on pyydetty vauhtia.

Viimeksi kaavan ympärillä on tapahtunut viime syyskuussa, jolloin se hyväksyttiin maanomistajien kuulemistilaisuudessa. Tällöin jätettiin maa-ainesten ottoa lue avoimeksi.

Nyt Perniön kunnanhallitus esittää harkittavaksi ratkaisua, jossa sora-aluetta jätettäisiin pois osayleiskaavasta ja kaava saataisiin nopeammin lopullisesti hyväksytyksi ja alueellinen poikkeuslupa haetuksi mahdollisimman nopeasti. Kunnanhallitus

päätettiin järjestää neuvottelun jossa kunnan edustajien, Bruno Blomqvistin ja Juhani Mussaaren lisäksi olisivat läsnä Tuohitun kylätoimikunnan edustajat, kaavoittaja ja autoilija Kari Fagerström.

Perniön Tuohittuun nouseva vesilaitos sai lauantaina perustuksensa talkoovoin. Valmistuttuaan Tuohitun veden piiriin uskotaan saatavan satakunta taloutta.

Tuohitun vesilaitos sai vankan pohjan

Perniön Tuohittuun nousevaan vedenpumppaamoon valettiin lauantaina perustukset. Kaivon, muutaman vesijohtometrin ja pumppaamon pohjan lisäksi ei paikalta tällä erää juuri muuta löydykään.

Tuohitun vesilaitoksen piiriin on kuitenkin määrä liittää satakunta taloutta. Alueen vesivarat riittävät siihen hyvin ja vettä jää vielä ylikin.

Vesilaitoksen alkuperäinen kus-

tannusarvio nousi yli 2,5 miljoonan markan. Tuohitun väen talkootyön ansiosta kustannukset jäivät kuitenkin tästä merkittävästi pienemmiksi.

Siitä huolimatta rahaa uppoaa tuohittulaisten kaivoon riittävästi. Tällä hetkellä kylälaisten ongelmana onkin hankkeen jatkorahoitus.

Talkootyövoimaa on sen sijaan touhukkaasta kylästä saatu riittävästi.

Sivu 5

Sunnuntaina 9. syyskuuta 1984

Pullopostia sementin sekaan **Tuohitun väki valoi vedelleen perustan**

Perniön Tuohitun kylässä lauantaina vietettiin yhtäaikaan työ- ja juhlapäivää: työpäivää, sillä vedenpumppaamon pohjan valussa riitti hommia. Juhlapäivää, sillä peruskiveen muurattiin tietenkin myös viesti tuleville sukupolville.

Vanhan lonkeropullon sisältämä ilkkurinen viesti kertoo — paitsi kyläläisten toimeliaisuudesta — myös siitä, että kunta ei kyläläisten mielestä ole sivukyläänsä turhan paljon muistanut.

Tuohitun pumppaamon tal-
kooväki sujautti perinteiseen
peruskiven muuraustapaan se-
mentin sekaan myös viestin.
Hopealieriötä kun ei ollut käsil-
lä, niin viestivälineeksi kelpasi
vanha lasipullo.

Ja pulloon sisälle se tärkeä
viesti:

"...Tämän vesilaitoksen poh-
ja valettiin 8.9.1984 kunnan vit-
kuttelusta huolimatta. Sää kir-
kas, kunnan asiat sekavat, mut-
ta mieliala korkealla..."

Talkootyöllä ja lahjamaalle

Viestin leikkimielisyydestä
huolimatta töiden tähänastinen
sujuminen on tosiasiasakin ol-
lut enemmän kiinni itse ky-
läläisten toimista kuin kunnan
aktiivisuudesta.

Esimerkiksi lauantaina valu-
hommissa hääri parhaimmillaan
toistakymmentä kyläläistä.

Myös vesilaitoksen tontti on
saatu yksityiseltä maanomista-
jalta lahjoituksena.

— Ja väkeä on saatu aina sen

verran kuin on tarvittu. Ei voi
valittaa, sanoo vesilaitoksen
"ylityönjohtaja" Paavo Penti-
käinen.

— Joo, ja jollei kunta tuu
tähän mukka, niin pakko kai tää
on tehdä talkoilla loppuun asti,
huikkaa joku talkooporukasta
perään.

Pääurakoitsijat veteraaneja

Kuten suurilla työmailla
yleensäkin, myös Tuohitun vesi-
laitoksella on pääurakoitsijan-

TUOHITUN VESIOSUUSKUNNAN VAIHEISTA

Idea vesiosuuskunnan perustamisesta Tuohittuun on lähtenyt Kumionpään Alitalon isännältä **UNTO LEHTOSELTA**, mutta milloin taikka missä tilaisuudessa, jäänee arvoitukseksi.

Kun ensimmäinen kylätoimikunta perustettiin 12.04.1981 valittiin siihen Unto Lehtonen, Aarno Leirola ja Helmi Salomaa. Tärkeimpänä asiana oli silloin kyläkaupan pelastaminen, joka onnistuikin silloin joksikin aikaa.

VESIOSUUSKUNNASTA puhuttiin ensimmäisen kerran 6.1.1982 kylätoimikunnan kokouksessa ja vetoryhmään valittiin Unto Lehtonen, Leo Pitkänen ja Viljo Kurppa, sekä vielä myöhemmin Kalle Lamminen. Tämän ryhmän tehtävänä oli kartoittaa mahdolliseen vesiosuuskuntaan halukkaat liittyjät.

Koska maaseudun vesihuolto kuuluu lain mukaan kunnalle, käytiin kirjeenvaihtoa kunnanhallituksen kanssa lainan takaamiseksi kunnan taholta. Kunta ei alkuun ollut lainkaan myönteinen koko Tuohitun vesiasialle. Keskustelin aikanaan sattumalta tapaamani kunnan "napamiehen" kanssa ja hän vähätteli koko asiaa. "Älkää semmost haaveillakkaa. Tehkää sellassii pienii yhteissii kaivoi..." Paljon ei siis toivoa annettu.

SSS otsikoi 12.8.1982 "**Oma vesiosuuskunta?**
Tuohittu pikavauhtia vesirahan hakuun.

Tuohittulaisille tehdään kiireesti vesihuoltosuunnitelma. Tuohittulaiset ovat ansiokkaasti ottaneet tavoitteekseen vesiosuuskunnan perustamisen.
Kylätoimikunnan vesikyselyyn ilmoittautui 56 yhteisestä vedestä kiinnostunutta taloutta."

Nyt oli kuntakin tyytyväinen kyläläisten omatoimisuuteen ja että kyläläisten aikeet lyövät yksiin kunnan vesisuunnitelman kanssa. Jo tässä vaiheessa keskusteltiin vesijohtoverkoston laajentamista myös laajemmalle. Aina Aalojoelle, Aimontappoon ja Kieronperälle asti. Tässä vaiheessa olisi vesiosuuskuntaan liittyjiä jo tulossa toista sataa.

Myös sekä perustamiskustannukset, että vuotuiset käyttökustannukset olisivat suuret. Vesilaitos putkistoinen maksaisi jo kolmatta miljoonaa markkaa ja vuotuiset käyttö- ja lainakustannukset olisivat laskelmien mukaan 200.000 - 250.000 markkaa. Ei siis vallan pieni hanke yhdelle kylälle.

Tuohon aikaan keskusteltiin myös valtiolta mahdollisesti saatavasta avustuksesta ja korkotukilainasta. Talkootyön osuus rakennustoissa katsottiin tärkeäksi.

Samana vuonna, eli 1982 päätti Perniön kunnanhallitus tilata tarvittavat suunnitelmat Tuohitun vesijohtoverkoston rakentamiseksi. Runkoputket aiottiin mitoittaa niin suuriksi, että ne soveltuisivat kunnan olemassa olevaan vesijärjestelmään.

TUOHITUN VESIOSUUSKUNNAN PERUSTAMINEN

Käytettävissä ei ole vesiosuuskunnan perustamiskirjaa, mutta jäljennös PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUKSEN Kaupparekisteriosaston todistus liitetään tähän selvitykseen. Se sisältää Tuohitun vesiosuuskunnan tuolloin voimassaolleet säännöt ja todistus on annettu Helsingissä 21 päivänä lokakuuta 1982. Samana päivänä katsottaneen vesiosuuskunta perustetuksi.

Liittymismaksut vesiosuuskuntaan päätettiin porrastaa kiinteistön asuineliöiden, asukasluvun ja liittyjän tuotantosuunnan perusteella. Liittymiskaksuksi tulisi näinollen 2000 - 4000 markkaa taloudelta.

Perniön kunnanhallitus antoi huhtikuussa 1983 teknisen toimiston tehtäväksi selvittää, voitaisiinko Tuohitun vesihanke toteuttaa vaiheittain. Tuohitun vesiosuuskunta haluaisi kunnan takaajakseen, mutta hankkeen suuruus ja kalleus on pannut kunnan epäilemään päätöstään. Jos vesihuollossa edettäisiin asteittain olisi hanke toteuttamiskelpoisempi.

VESIASIA PUHUTTAA

Tuohitun kylätoimikunta kokoontui jälleen 30.7.1983 vanhalla koululla pohtimaan ja selvittelemään kylän vesiasiaa. Rahoitussuunnitelma oli valmistunut ja se hyväksyttiin yksimielisesti. Suunnitelman mukaan Perniön kunta vastaisi Postipankista otettavan 1.092.000 markan lainan koroista ja kuoletuksista, sekä mahdollisesti tarvittavasta 200.000 mk:n lisälainasta. Jos lisälainaa jouduttaisiin ottamaan, maksaisi Tuohitun vesiosuuskunta sen kunnalle takaisin 25.000 mk:n erinä vuosittain. Lisälaina kerättäisiin osuuskunnan jäseniltä korotettuna vesikuution hintana. Lisäksi osuuskunnan jäseniltä perittäisiin 300.000 mk. liittymismaksuina.

Jo nyt eräät kyläläiset olivat omatoimisesti ottaneet lainan ja tehneet 13 vesijohdon tarvitsemaa tienalitusta, joihin on suojaputket asennettu paikoilleen valmiiksi.

Edellämainitussa Tuohitun kyläkokouksessa olivat läsnä kunnanvaltuuston puheenjohtaja Juhani Mussaari, kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Juhani Ali-Melkkilä, sekä kunnahallituksen jäsen Vilho Hietanen. Mussaari lupasi asiaa käsiteltävän valtuustossa tarkasti.

... JA ETENEE

Vesiasiaa käsiteltiin taas 26.3.1984 ja todettiin sen etenevän nyt myös kuntatasolla. Vesiosuuskunta on saanut pumppaamon ja runkolinjan rakentamista varten tarvittavan lainan, jonka takaajaksi nyt Perniön kuntaa pyydetään. Myös urakkatarjouksia pumppaamon ja runkolinjan rakentamiseksi, sekä tarvikkeiden saamiseksi on pyydetty. "Näin edullista tarjousta ei varmasti toista kertaa meille tule", sanoi Unto Lehtonen.

Liittymismaksuilla, postipankin 1.092.000 markan lainalla ja valtion 750.000 markan korkotukilaina, sekä valtiolta saatavalla 150.000 mk ilmaisella tuella katettaisiin

Tuohitun vesisuunnitelma.

Liittymismaksu määrättiin asunto-alan, pellohehtaarien ja eläinmäärän mukaan. Lisäsi tulisi vielä 500 mk: mittarimaksu. Huusholia kohti liittymismaksu vaihtelee 3.000 mk:sta 10.000 mk:aans ja vesimaksu olisi 2,5 mk/kuutiometri. Liittymismaksu perittäisiin kahden vuoden aikana.

MUTKIA MATKASSA

Kunnan takaushakemusta piti käsiteltävän kunnanhallituksessa 2.5 1984, mutta vapun aattona (31.4.-84) oli kunnan taholta soitettu Unto Lehtoselle ja ilmoitettu, että mikäli katsottu kaivon tontti ei 2.5. 1984 -mennessä ollut kunnan tai vesiosuuskunnan omistuksessa, ei vesiosuuskunnan laina-asiaa esiteltäisi kunnanhallitukselle ...

Lehtonen soitti, että kokoontuisimme Pietilässä Aimo Reposen luona samana vapunaattona. Otin mukaani matkakirjoituskoneen, koska näissä kokouksissa toimin aina kirjurina. Pohdimme kolmistaan asiaa ja tunnelma oli melko ankea... Tähänkö koko suunnitelma raukeaisi? Viimein Aimo Reponen sani: "Pane paperi koneeseen". Tein niin, mutta muistan hyvin, etten tiennyt yhtään mitä pitäisi kirjoittaa. Silloin Aimo sanoi: "Pane otsikoksi LAHJAKIRJA." Silloin selvisi hänen tarkoituksensa, että Pietilän talon omistajat **Aimo ja Liisa Reponen** lahjoittavat 1.5.1984 vedenottamon tontin, 80 aaria, vesiosuuskunnalle.

Tämän jälkeen pohdimme perusteellisesti lahjakirjaan tulevista ehdoista. Oma ehdotukseni oli, joka sitten kirjattiin yhdeksi ehdoksi, ettei vesiosuuskunta saisi luovuttaa näin saatua tonttia kolmannelle lahjoittajia kuulematta. "Suomeksi" tämä tarkoitti ettei tonttia voitaisi luovuttaa kunnalle lahjoittajia kuulematta...

KUNNAN TAKUU

Kunnanvaltuusto käsitteli Tuohitun vesiosuuskunnan 1.092.000 MK:n takausasiaa 2.5.1984 ja se hyväksyttiin eräin ehdoin. Laina oli käytettävä vedenottamon ja runkoputken rakentamiseen. Mikäli kustannukset ylittäisivät suunnitelmat, maksaa vesiosuuskunta loput. Eräänä ehtona oli vielä se, että vesikuution hinta oli oltava sama kuin kunnan vesilaitoksen perimä.

Edelleen kunnanhallitus hyväksyi aikanaan vesiosuuskunnan toisen anomuksen, joka koski taloudellisen tuen saamista korkotukilainan vuotuisten korkojen ja lyhennysten suorittamiseksi. Asiaa käsittelisi vielä kunnanvaltuusto. Kunnan maksettavaksi tulisi alkuvaiheessa runsaat 100.000 mk. vuodessa ja kalleimmillaan muutaman vuoden kuluttua rahaa tarvittaisiin vajaat 270.000 mk. vuodessa.

**VIIMEIN KESÄKUUN KAHDEKSANTENA PÄIVÄNÄ
VUONNA 1984 PERNIÖN KUNNANVALTUUSTON PÄÄTÖS
TUOHITUN VESIOSUUSKUNNAN LAINAN TAKAUKSESTA
SAAVAUTTI LAINVOIMAN.**

TUOHITTUUN VESI 1,7 MILJOONALLA MARKALLA

Tällä summalla aikovat tuohittulaiset saada veden virtaamaan käyttämällä talonpoikaisjärkeä ja ennen kaikkea talkootyötä... Vesiosuuskunta oli saanut pumppaamolle rakennusluvan, eikä Vesioikeuden lupaa tarvittaisikaan, koska vuorokaudessa otettavan veden määrä olisi vain n. 50 - 100 m³ päivässä. Vettä riittäisi vaikka myytäväksi, sillä kahden siiviläputkikaivon tuotoksi on arvioitu jopa 3000 m³ päivässä.

PUMPPAAMO RAKENTEILLE 8.9.1984

Tuohitun vesiosuuskunnan kaivo oli kaivettu ja pumppaamorakennuksen pohjan valu tehtiin talkoilla 8.9.1984. Jo sitä ennen olivat paikkakunnankirvesmiehet Niilo Rinne ja Yrjö Sorvakko valmistaneet Salomaan hallissa elementteinä pumppamon seinät, jotka aikanaan vietiin traktoreilla rakennuspaikalle.

Puutavaran olivat lahjoittaneet **Unto ja Anja Lehtonen** laudat ja runkotavaran **Aimo ja Liisa Reponen**.

Peruksen valun sisään laitettiin lonkeropullossa viesti: " **Tämän vesilaitoksen pohja valettiin 8.9.1984 kunnan vitkuttelusta huolimatta. Sää kirkas, kunnan asiat sekavat, mutta mieliala korkealla...**"

Pohjan valutalkoissa hyöri parhaimmillaan toistakymmentä miestä.

SUURI KAIVUU-URAKKA

Tuohon Salon Seudun Sanomien talteenpannut uutiset Tuohitun vesiosuuskunnasta pääsääntöisesti loppuvatkin. On turvauduttava muistitietoihin.

Putkien maahankaivuu ja -laskeminen annettiin pertteliläiselle urakoitsijalle Sintoselle ja jo saman vuoden syksyllä kaivuutyö alkoi. Kyläkokouksessa 24.1.1985 todettiin putkea olevan maassa jo 5000m. ja kustannukissa on pysytty tavoitteissaan. Putkea oli vedetty mm. pelloille valmiiksi, joista se on saatava piiloon toukotöiden tieltä. Tämä merkitsee sitä, että putkityö etenee aseman suuntaan vähän suunniteltua aikaisemmin.

VESIJUHLA TUOHITUN KOULULLA

Vihdoin oltiin vesiasiassa niin pitkällä, että päätettiin järjestää Tuohitun koululla vesijuhla. Mukaan oli kutsuttu tietysti kaikki kyläläiset, mutta myös kunnan herrat ja Turun Vesipiirin edistajat. Mieliin jäi lähtemättömästi, kun kylän naiset olivat haalineet kokoon samppanjalasit ja tarjoilivat niistä alkumaljana Tuohitun **VETTÄ**. Eikä kenenkään naama värähtänytkään.

Turun vesipiirin johtaja puheessaan painotti: "Te tuohittulaiset ette aavistakkaan minkälaisen luonnonrikkauden päällä te asutte. Teillä on niin paljon ja niin hyvää vettä."

VEDENJAKELU LAAJENEE

Kevättalvella 1986 Perniön kunnan taholta ryhdyttiin kartoittamaan Tuohitun vedenjakelun laajentamista Aseman ja Pohjakylän suuntaan. Kunnalla oli jo se vuoden budjetissä varattuna 400.000 markkaa tuohon tarkoitukseen, mutta suunnitelma makasi kuitenkin VR:n hallussa. Rantaradan linjaus näet määräisi mihin vesiputkea saisi piilottaa.

Vettä kaipaisi ehdottomasti myös Sokerijuurikkaan tutkimuskeskus. Tuohitusta vettä saataisiin nopeimmin ja kaikki halukkaat matkan varrella saisivat myös vettä. Vesiosuuskunnan putken pää oli tuolloin talvella 1986 vain muutaman kilometrin päässä Pohjankartanosta. Tuohitun vesiosuuskunta järjestääkin 20.3.1986 tutkimuskeskuksessa Pohjankartanossa tilaisuuden, missä alustavasti selvitetään verkostoon liittymishalukkuutta.

Mikäli Tuohitun vesiosuuskunta vetää johdon Kotalatoon asti ja kunta omansa Asemanseudun suunnasta Kotalatoon, yhtyvät kunnan ja vesiosuuskunnan verkostot ja sitä kautta on mahdollista syöttää Tuohitun vettä myös kunnan verkostoon.

VESIOSUUSKUNNAN PUTKIA MAAHAN

Talteen ei esim. lehtileikkeistä ole jäänyt verkoston kaivuun ajalta, niin on turvauduttava muistitietoon. Vuoden 1999 alussa Tuohitun vesiosuuskuntaan kuului jo 112 taloutta ja putkistoa oli maassa 50 km.. Liittymismaksut eivät koko aikana ole tuottaneet suurempia vaikeuksia, eli maksujen porrastus oli ilmeisen oikeaan osunut.

Myöhemmin on putkistossa ilmennyt muutamia vuotoja lähinnä liitosmateriaaleissa ja ne on jouduttu korjaamaan. Vuodot on havaittu pumppaamalla epänormaalin vedenkulutuksen vuoksi.

Jossakin vaiheessa Tuohitun putkisto yhdistettiin Ylikulman vesiyhtiön putkistoon ja näin ollen voitiin nimenomaan Tuohitusta antaa vettä myös Ylikulmalle. Siihen aikaan ei viimeksimainitun vesilaitoksen paine riittänyt antamaan apua päin vastoin.

SUOJELUSUUNNITELMA

Ilmeisesti Turun Vesipiirin vaatimuksesta vesiosuuskunta laaditutti konsulttiyhtiönä vuonna 1997 pohjavesialueen suojelusuunnitelman. Se tehtiin niin, että aluksi koko peltoalueen savipatjan paksuus ja laajuus selvitettiin koeporauksin. Sen perusteella piirrettiin kartalle maan muotoja noudatteleva viiva, jossa savipatjan paksuus oli vähintään kaksi metriä. Reuna-alueille missä maasto alkaa nousta, ei saanut levittää esim. lietelantaa. Suunnitelma piti tarkistaa 10 vuoden välein.

Alusta saakka on kunnan terveystarkastajan toimesta otettu määrävälein pumppaamolta ja putkistosta vesinäytteitä, jotka viralliset laboratoriot tutkivat. Koko ajan oli vesi ollut erinomaisen hyvää, eikä siihen tarvinnut lisätä eikä poisottaa mitään.

KUNTA HUOMAA VESIYHTIÖN RAHAVARAT

Koko vesiyhtiön ajan oli jokaisen vuoden tilinpäätöstiedot toimitettava Perniön kunnalle, sillä maksoihan kunta yhtiön lainat ja korot. Vesikuution hinta oli myös koko ajan ollut kunnan vaatimuksesta sama kuin esim. kirkonkylässä.

Rahaa alkoi kertyä vesiyhtiön kassaan ja kunta huomasi tämän. Niinpä kunta kutsuikin silloisen vesiyhtiön hallituksen kunnantalolle ja esitti, että kunta ottaisi yhtiön. "Kun sinne Tuohittuun on hakattu niin paljon kunnan rahaa..." ilmoitettiin.

Matkalla kirkonkylään sopivat osuuskunnan hallituksen jäsenet, että kunnalle ei yhtiötä anneta. Oli myös selvitetty laista, että vesiosakeyhtiö on lain tarkoittama "juridinen henkiö", joka kantaa ja vastaa asioistaan tarvittaessa aina oikeudessa asti.

Tilaisuudessa oli vesihallituksen johtokunnann lisäksi kunnanjohtaja, kunnansihteeri ja ainakin yksi kunnanhallituksen jäsen. Kun osuuskunnan puolesta oli ilmoitettu kielteinen suhtautuminen kunnan kaappausyritykseen, ilmoitti paikalla ollut kunnan edustaja asian olevan niin, että kunta ei voi ottaa vesiosuuskuntaa itselleen...

AGREKAATTI TURVAA VEDENSAANNIN NYT MYÖS SÄHKÖKATKOSTEN AIKANA

Muutamia vuosia sitten sähkökatkos pimensi juuri joulun aaton-aattona koko Tuohitun. Myös pumppaamo hiljeni. Nyt tarvittiin siis painetta kunnan verkosta. Kunnan taholta kuitenkin kiellettiin avaamasta yhdyskraanaa sillä perusteella, ettei painetta riittäisi omassa verkostossa. Kunnan palveluksessa ollut entinen tuohittulainen kuitenkin avasi yhdyskraanan omin lupinsa ja niin lirui ainakin hiljaa vettä myös Tuohittuun. Sähköt palasivat kuitenkin jouluaattona, mutta mm. ns. Nokon pää oli sähköttä koko joulun pyhät.

Niinpä Tuohitun vesiosuuskunta hankki pumppaamolle oman sähkökatkon sattuessa automaattisesti käyntiin lähtevän agrekaatin vedensaannin turvaamiseksi. Siitä lähtien ei vesiongelmia sähkökatkosten takia ole ollut.

SUMMA SUMMAARUM

Talkootyön ansiosta Tuohitun vedenottamo pumppaamoinen ja putkistoinen saatiin aikaan kolmatta osaa halvemmalla kuin alkuperäiset suunnitelmat osoittivat. Nyt vesiosuuskuntaan kuuluu yli 130 taloutta ja putkistoa on maassa n. 130 km.

Paljon sai siis aikaan kyläkunnan yhteishenki ja tuntuu ettei tuo yhteen hiileen puhaltaminen ole vieläkään hiipunut. Työn alla on nimittäin jo taas uusi projekti - viemäriosuuskunta... Se tosin on vasta uuden suuren kaupunkimme alustavissa suunnitelmissa, mutta....

Tietoja keräili Viljo Kurppa

Tuohitun kyläyhdistys herättelee toimintaa

"Olen tavannut ihmisiä, joita en ole nähnyt pariinkymmentä vuotta"

Sari Koivisto oli tullut tyttärensä Helin kanssa Tuohitun kylätapahtumaan tapaamaan vanhoja koulukavereitaan. Kuvassa he esittelevät Tuohittu-paitoja.

Simo Oksanen on asunut Tuohitun koulun lisärakennuksessa sen valmistumisesta lähtien. Kylätapahtumassa hän tapasi vanhoja oppilaitaan.

SSS-Lauri Silvander

Perniön Tuohitun vanhalle kyläkoululle kerääntyi sunnuntaina yli 70 vanhaa koululaista, opettajaa ja kylän asukasta.

Makkara ja kakku eivät olleet tapahtuman ainoat houkuttimet, sillä kylätöiminnan heräämistä on Tuohitussa odotettu jo monta vuotta.

Iloisia jälleennäkemisiä siis riitti.

Tuohitun kyläyhdistyksen puheenjohtajan **Juha Repon** mukaan kuuden vuoden hiljaiselo kylätöiminnassa on nyt ohi. Kun vanhan koulun lisärakennus täytti tänä vuonna 50 vuotta, heräsi yhdistyksessä ajatus kesätapahtuman järjestämisestä.

– Kuntaliitoskeskustelu herätti

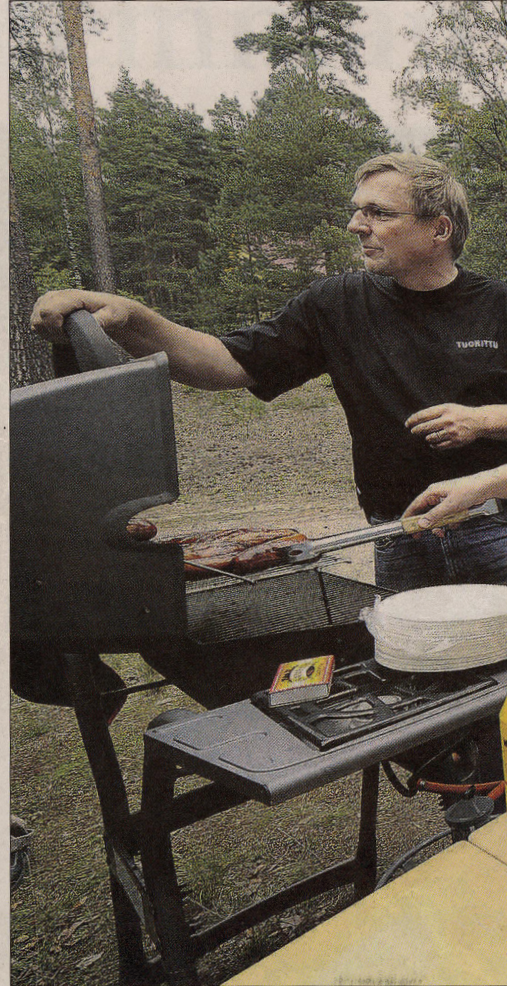
meissä halun lisätä toimintaa. Tuohitussa oli parikymmentä vuotta aktiivista kylätöimintaa, mutta sen ylläpitäjät yksinkertaisesti väsyivät. Nyt meillä on kuitenkin uusia innokkaita asukkaita, Reponen taustoittaa.

Lopullinen päätös Tuohitun kyläpäivän järjestämisestä tehtiin, kun vasta vuoden kyllässä asustellut **Sirke Aarnio** sattui ihmettelemään ääneen kylätöiminnan puuttumista.

– Jonkinlainen kesätapahtuma olisi ehkä joka tapauksessa järjestetty, mutta Sirke Aarnion innostus sai meidätkin kiinnittämään huomiota tapahtumien puuttumiseen, Reponen tunnustaa.

Tapahtuman suosio oli Reposenle yllätys.

– Odotimme parin tunnin tapaa-

Tuohitun kyläyhdistyksen puheenjohtaja Juha Reponen jakoi kyläpäivään ensimmäisten puoleltoista tunnin aikana yli 70.

mista, jossa muistellaan hiukan menneitä. Nyt meitä on täällä monta kymmentä, hän naurui.

Reponen arvioi, että Tuohitun kylätöiminnalle riittää tulevaisuudessa haasteita. Jätevedenpuhdistuksesta käydään neuvotteluja kaupungin kanssa ja lukolaisten koulukydytys loistaa poissaolollaan.

– Lukiolaisten koulukydytys on

asialistalla nyt ensimmäisenä. Se täytyy ehdottomasti saada järjestymään.

Vanhoiden koulukaverusten kohtaamisia

Tuohitun kyläjuhliissa keskityttiin seurusteluun ja kouluhis-

puolelle makkaraa ja perunasalaattia. Apuna olivat Satu Kaukiainen, Sirke Aarnio ja Marjut Toivoniemi. Käytettyjä lautasia kertyi Reponen mukaan

rian muisteleminen. Vanhat ulukaverukset sekä opettajat htasivat ja täyttivät vanhan alun lisärakennuksen tasaisel-puheensorinalla.

Oksanen ehti opettaa kyläkoulussa yli kaksikymmentä vuotta, kunnes opetus siirrettiin Musaaressa, Koivisto taustoittaa. Kylätapahtumat ovat Koiviston mukaan tervetullut peristysruiske kesään.

– Tuohitun kylätapahtuma on ainakin minun mielestäni onnis-

kuinka opetus siirtyi Tuohitusta toisiin tiloihin.

– Olin ensimmäisestä kolmannen luokkaan Tuohitussa koulussa. Neljännen luokan aloitin Musaaressa, Koivisto taustoittaa.

Kylätapahtumat ovat Koiviston mukaan tervetullut peristysruiske kesään.

– Tuohitun kylätapahtuma on ainakin minun mielestäni onnis-

tunut, sillä olen päässyt tapaamaan vanhoja koulukavereita, hän totei.

Vanhoiden kaverusten muodostamia juttuporukoita syntyi ilta-päivän kuluessa jatkuvasti. Parin tunnin kekkerit voivat yllättäen tarjota hienoja jälleennäkemisiä.

– Olen tavannut ihmisiä, joita en ole nähnyt pariinkymmentä vuotta. Reponen tiivistä

näköisesti pidet-
ä jo pronssikan-
nukuat eli va-
hautapaikkoja,
jkoontu muise-
neitä polvia
unta osallistui
tapahtumaan
.. Se valmisti pu-
i tarjottuja ja
stä oli mukana
l.

urkkneiden ai-
tä Vaarnummi-
i tuli sangen
isoja oli par-
lähies 400. Suo-
nata Vaarnum-
i päätettiin nel-
n jälkeen pan-
oska tilalle kai-
utta. Kirakan
synyi edellis-

kesänyöleinän
isillä on varas-
livena treenat-
äppilän kans-
lmä valmistet-
kunnan omaa
varien, mutta
ittin muualla-
kanslassa on
nnillaan kah-
ksi Etvälässä,
Förbyssa.

ovat tvöllist-
kki kyläläiset,
i tarvittin pa-
äytleijää, il-
ehdettava tar-
nyymistä, jär-
sä. Jo ennen
oli tehnyt tal-
monenlaista:
esityspalkin,
listit, hankki-
ommoa.

on pakenut
n pikemmin-
i lään vähän,
i Päiväranta,
i on Nykissä
ä, kuluu ky-
kulttuurita-
allaan "vi-
rans Hal-

ajintä on suu-
silaisilla ritit-
noa muuhun-
Merkitävim-
i ovat olleet
coushuoneen
talkoilla ja
aminen ala-
llailla haan-

Tuohitulle kummikylä Suomussalmelta

Perniön Tuohittu ja Suomussalmella sijaitseva Pyhäkylä ovat ryhtyneet toinen toistensa kummikyliksi. Suomen ensimmäisten kummikyliden suhde virallistetaan kylätoimintapäivillä, kun pyhäkyläläiset saapuvat tuohittulaisten vierailksi yhteisiin iltoihin.

Kummikylistä, tai ystävyysskylistä, puhuttiin ensimmäisen kerran ääneen kylätoimintapäivillä Kauhavalla vuosi sitten. Sen jälkeen innustus on kasvanut ja valtakunnalliset suomussalmelaiskylät ovat kiinnostuneita eiteläisestä kummikylästä. On kylätoimintapäivien

ansioita, että juuri Tuohittu ja Pyhäkylä löysivät toisensa. — Kun meillä kyläläiset innostuivat heti kummikyläajatuksessa, olin yhteyttä kyliäsiain neuvotteleukuntaan. Siellä ajateltiin, että Perniosä varmasti löydyisi sopivia kummikylä, kun kunnassa tulee muutonkin ky-

lätoimintapäivien takia olemaan monenlaista puhua syksyn aikana, kertoo Orvola-ki Majahallme, Pyhäkylän kylätoimikunnan sihteeri. Myös Tuohittussa ajatus otti heti tulla.

— Muutkin kylät olisivat varmasti kiinnostuneita. Me saimme etulyönäseman,

kun toimmme heti, lloisee Tuohittu kylätoimikunnan puheenjohtaja Tapani Lahtiranta.

Lahtiranta on pitänyt Pyhäkylään tiivistä yhteyttä sitä asti, kun kummikyläläiset keittiä ruvettiin viemään eileenpäin. Maaliskuussa muutama tuohittulaisten vieraili Pyhäkylässä. Lahtiranta tutustui paikkakuntaan uudemman kerran kesällä. Pyhäkyläläiset näkevät kummikylänsä viimeistään kylätoimintapäivien alkaen marraskuussa. Mahdollisesti Pyhäkylän koulun oppilaat vieraillevat Perniossä jo ennen sitä.

Vierailuja ja leirikoulu

Niin Tuohittussa kuin Pyhäkylässä on mietitty, mitä kaikkea kummikylälä olo käyttönsä tarkoittoa. Vierailut puoli ja toisin ovat päätölmmissä meilessä.

— Pyhäkylän koulun oppilaiden vierailusta tänne on ollut puhetta, kertoo Tapani Lahtiranta. Leirikoulu olisi mahdollinen. Vastaa-

vasti Perniön koulusta voitaisiin koota ryhmä, joka vierailisi Pyhäkylässä.

Koululaisille — ja varttuneemmallekin välele — riittä kummikylässä uusia asioita, joihin tutustua. Tuohittu ja Pyhäkylä ovat molemmat noin 160 asukkaan kylä ja molemmissa toimii aktiivinen kylätoimikunta, mutta suomalaisessa mita-

kaavassa kylät ovat hyvin erilaisia.

Pyhäkylä sijaitsee Suomussalmen lounaisosikassa 80 kilometrin päässä Ämmänsaaresta. Kannun ilmasto, kasvillisuus ja maisemat poikkeavat tuntuvasi lounaissuomalaisista. Perniöläisille on poronhoito yhä vierasta kuin omenapuit suomussalmelaisille. Kattomaisen keittiön herkkut eroavat täkäläisen piitopöydän antamista. Muutet ovat niin erilaisia, että uusia sanoja riittää opeteltaviksi.

Tapani Lahtirantaan mieleen on vierailusta Pyhäkylään jäänyt monia mukavuuksia: hurja ajelu moottorikelkalla, nuotaneito, saivusuna sekä tietyt ihmis-

ten vieraanvieraus ja ystäväilyys. Taitavapaa kaituulaiset olla luonteeltaan eläväisempiä kuin me varsinaissuomalaiset.

Parhaimmillaan kummikylät voisivat rikastuttaa monin tavoin toinen toistensa elämää.

Vesiosuuskunta ja kyläkauppa

Tuohittu on ensimmäisenä aloittamassa kummikylätoimintaa ja viereä kylä se on muutenkin. Maahiladelin ohella Tuohittu kuuluu kylätoiminnan pioneereihin Perniossä.

Syysäksen kylän yhteistoimintaan antoi Osuskat-paan myymälän sulkeutumisen kesällä 1981. Tuohittulaiset päättivät, ettei kylän anneta näivettyä. He perustivat kylätoimikunnan, joka rupeisi etsimään kylään uutta kauppiasta.

Kyläkauppa aloitti toimintansa maaliskuussa 1982. Syksyllä kauppa jouduttiin jälleen sulkeamaan, kun kauppiaspariskunta kylästytyöhönä. Lammistumaton kylätoimikunta ryhtyi uudestaan kauppiaan hakun.

Nykyinen kauppias Helvi Leino avasi puolensa joulukuussa 1982.

Toinen kyläläisten suurisaavutus on ollut veshuolion järjestyminen. Suunnitelmat laadittiin jo vuonna 1982 ja kahden vuoden ki-

lutta valettiin talkoilla vesipumppaamon perusta. Nyti ehtymättömasti kaivosia — josta todennäköisesti riittäisi vetä väikää koko kunnan tarpeisiin — pumpataan vetä yli 110 talouteen. Putkea on maan alla noin 60 kilometriä. Vesihuoltoverkosto ulottuu Muurilan rajalle.

Pohjankylään. Äänontapoon ja Ylikulmalle. Liittyä tehtään parhallaan Pohjankylässä.

Teijo turvaa kunnan apuun ja talkoisiin

Teijon kylätoimikunta on keskittynyt asukkaiden vilhivyyden parantamiseen. Kunnalle on tehty vuosien varrella useita aloitteita ja toisaalta kylätoimikunta on itse järjestänyt talkoita.

Teijon kylätoimikunnan maaplin on kokouspöytäkirjojen lisäksi kertynyt kopioita useista kunnalle lähetetyistä kirjeistä ja aloitteista.

Syysä 1984, kylätoimikunnan perustamisen jälkeen, tehtiin kyläläisille kysely parantamista kaipaavista asioista. Asukkaiden silloisista toiveista on toteutunut mm. maatonsuopai-

kan saaminen ja umaranalle johtavan tien kunnossattaminen. Yksityisen maalla oleva Halkoplaani on nyt valottu, mutta teosus Vilhemiestä koulun asti on valaistu.

Onatoimintuita parhaimmillaan edustaa vanhempien muodostama valvontarengas, jonka jäsenet toimivat vuorovieroin valvojina nuorisolossa. Näin nuoret ovat saaneet oleksella lämpimissä tiloissa kylän raitin siljaan.

Teijon alasaunan toiminta saatiin jatkumaan. Kyläjohtaja on ollut 10 — 20. Erityisen tyytyväisiä ovat olleet ne, joiilla ei ole saunaa tai suihkua asunnossaan.

Meri-Teijon omistama Se-häjätyven umaranata pantin kunnaton talkoilla. Kyläläiset kunnostivat pikukopin, käymälän, rannalle johtava-

van ten ja ajoivat rannalle puhdaasta hiekkaa.

Autotallin mäelle pystytettiin ohjeitatu mustittamaan siisteyden tärkeydestä. Kylätoimikunnan aloitteesta teki kunta Vilhemiele pienpolkokenän.

Kunnalle on esitetty Vilniemen teiden kespotäilystämistä, kevyen liikenteen väylän ja katuvalojen iekkamista Metsäkulmalle sekä ilmoitustalun pystytämistä Teijo-Markkein luokse. Kylätoimikunta on tehnyt aloitteen yhteislaiturin rakentamisesta kunnan ranteen, samoin kevyen liikenteen väylän tai nopeusrajoituksen saamisesta Enny-mälästä koululle johtavalle teosuudelle.

Juhannusjuhla on pidetty jo useana kesänä. Juhlan järjestämiseen ovat kylätoimikunnan lisäksi osallistuneet useat muut järjestöt. Samoin kausen suosima ulkoiltempaus on järjestöjen yhteistyön tulos.

Pernuspalvelut ovat 500 asukkaan Teijolla kunnossa. Taaamassa on kaksi kauppa, posti, kaksi pankkia, koulu, päiväkotit ja lääkevarasto pankissa.

Kuluvana vuotena kylätoiminta on ollut melko vähäistä.

Kuva: Sami Kautskainen

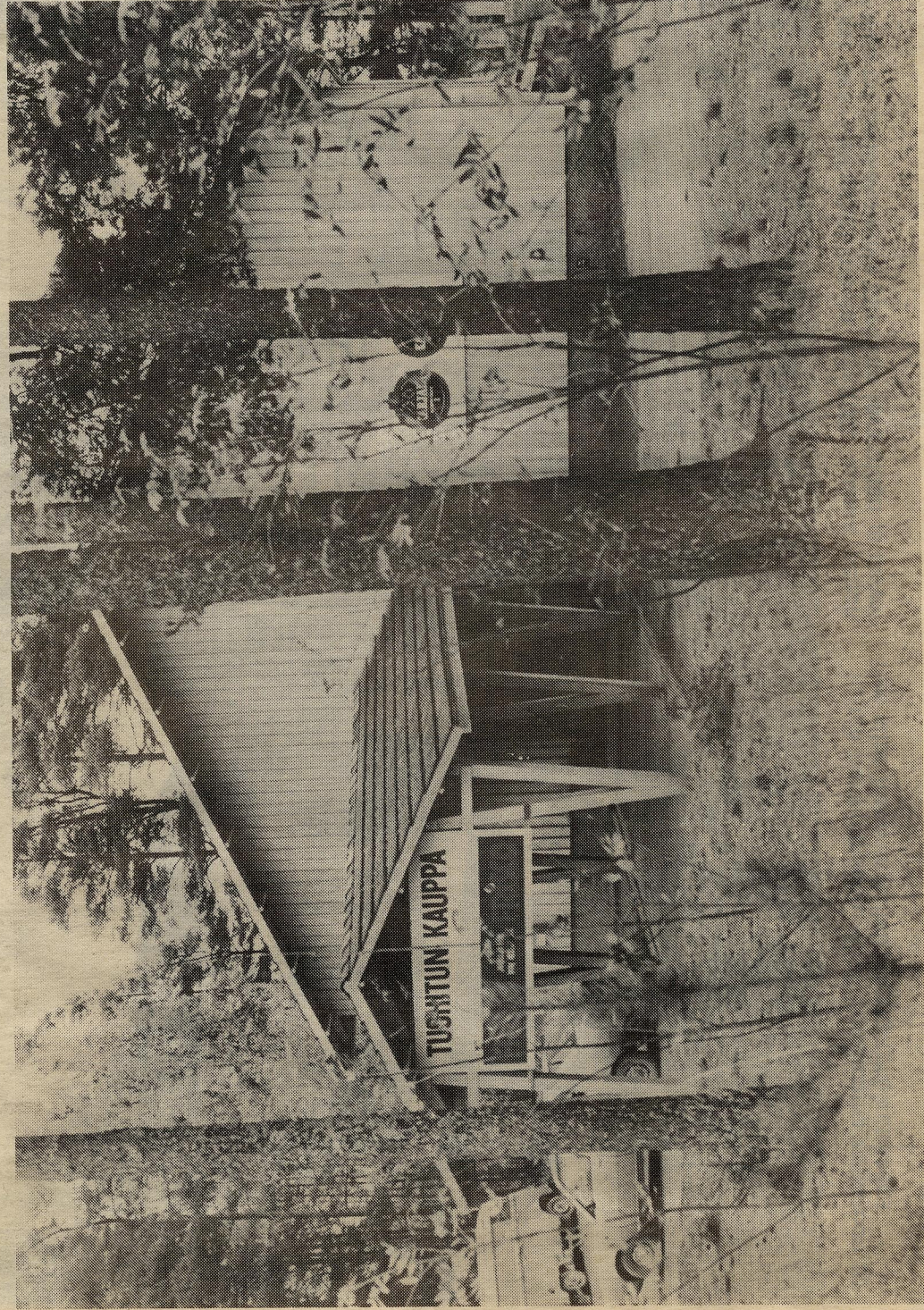
Tuohittulaiset tutustuivat mm. poronhoitoon vieraillessaan kevätraiivella kummikylässään Suomussalmella.

Tuohittu taas ilman kauppaa

Suljettu 12.9-82

■ ■ Perniön Tuohitun kylä on jälleen ilman kauppaa. Vasta viime maaliskuussa vanhalla koululla vuokratiloissa toimintansa aloittanut kauppa

sulki ovensa tämän viikon tiistaina. Tietoa kauppatoiminnan jatkumisesta tai uudesta yrittäjästä ei toistaiseksi ole.

Tuohitun kyläkaupan ympäristö on hiljainen. Ovensa on tyly lappu, joka ilmoittaa kaupan olevan suljettun.

Myyvälän saamista Tuohittuun oli ajamassa vireä kylätuomikunta, joka oli sitä mieltä, että kylää ilman kauppaa ei ole.

Toimikunta haki Tuohittuun kauppiasta ja päätyi vihdoin valitsemaan kauppias Seppo Kinnusen Salosta.

Maaliskuussa vietettiin uuden myymälän avajaisia kylälaisten ollessa tyytyväisiä.

Varsinkin kylän vanhemmalle väelle oma kauppa oli suuri asia, sillä ostosmatkat Saloon tai Perniön keskustaan ovat varsin hankalat. Kaikille ei myöskään sovi käyttää myymäläauton palveluja hyväseen.

Kylätoimikunnan puheenjohtaja Unto Lehtonen sanoo, että kaupan lopettaminen ei tullut tuohittulaisille yllätyksenä. Jo pidempään oli osattu oimastella, että näin tulisi käymään.

Silti suljettu -lappu tiistaiaamuna kaupan ovensa oli monelle ikävä yllätys. Kauppias Seppo Kinnunen ei ole toistaiseksi hahmunnut kommentoita tapahtunutta.

Tuohitun väki kokoontuu tänä iltana kyläkokoukseen, jossa asiaa puidaan puolelta jos toiselta. Odotettavaa ei kuitenkaan ole, että kokous tekisi mitään ratkaisevia päätöksiä kauppa-asiasta vielä tässä vaiheessa.